

Sjette Kapitel.

Om Gjerder i Haugen, Opffjæring af Haugen (Haugefluur) og Tørvemoser (Tørveheier).

§ 39.

Gjerder i Haugen, saasom Ratter (Indelukker til at drive Faarene i, naar Uld eller Slagt tages), Bøvl (Indelukker til Læ for Faarene), og Noidegjerder (Gjerder for Køerne), Gjerder omkring Boen og i Heimrufter (Byggegrunde og derved liggende Græsgange, Hjembed), saasom Geil (Gjerder om Ud drivningsveien for Køerne), skulde vedligeholdes forsvarligen, saaledes som de have været fra gammel Tid. Dnkes de gamle Ratter eller Gjerder forandrede eller flyttede eller nye opførte, har den eller de, der ønske Saadant, at andrage det ved Grandestævne, hvor det da i Sysseimandens Overvarelse afgjøres, om der skal foretages nogen Forandring i fornævnte Henseende, hvilket kun bør skee, naar Eierne af over Halvdelen af Haugepartens Marketal stemme herfor.

Bedtages det af en Haugeparts Eiere, at Markteffjæls-gjerder bør opføres for at frede mod Indtrængen af Nabohaogens Kær, skulle dennes Eiere være pligtige til enten at deeltage i Gjerdets Opførelse efter Marketal, naar Udskiftningskommissionen og ialtfald den høiere Instants ved Kjendelse har erklæret, at Gjerdets Opførelse er nødvendig og udsorlig, eller ogsaa at holde Kogter til Køerne.

§ 40.

Det fornødne Mandskab til Udførelsen af Arbejdet ved de gamle Gjerders Istandsættelse og Vedligeholdelse og de nyes Opførelse samt ved Haugefluur m. v. leveres efter Marketal.

§ 41.

Enhver, der skjærer Tørv i en Hauge, bør gjøre det saaledes, at Haugen tilføies saa lidt Skade som muligt; navnlig bør han aflede

Bandet fra Tørvegravene, naar det ellers vilde staaende, ordentlig tildække disse med den afgravede Grønsvar, der bør skjæres i Flag og ikke afhaffes, og ikke lade Tørv eller anden opgravet Jord blive liggende spredt paa Græsset, men kaste alt Saadant ned i Graven.

§ 42.

Sysseimanden for Sunders bør hvert Aar paa sin Omreise for Olai og de andre Sysseimænd hvert Aar paa deres første Omreise efter Olaidag affordre idetmindste een Soideemand for hver Haugepart Erklæring om Tørveheiernes Behandling, og i Tilfælde af, at enten Soideemandene eller nogen af Eierne fore Klage over, at Tørveheierne ere behandlede uforsvarlig, skal Sysseimanden med tiltagne Vidner personligen eftersee de omtvistede Heier og afgjøre Sagen ved sin Kjendelse, der strax indføres i Politiprotokollen. I Overtrædelsestilfælde straffes den Paagjældende med en Bøde af 48 f. indtil 2 Rd. R. M., hvorhos han inden en af Sysseimanden bestemt Tid har at afhjælpe de paaklagede Uordener under en daglig Bøde af 8 f. R. M.

Er den Paagjældende utilfreds med Sysseimandens Kjendelse, kan han indanke Sagen for Overpolitiretten, dog skal han foretage de hertil fornødne Skridt inden 8 Dage, da han i modsat Fald taber sin Ret til Paaante.

Med Hensyn til Tørvemoserne paa Statens Eiendomme ved Thorshavn har det sit Forblivende ved de derom nu gjældende Regler eller dem, som Regeringen i saa Henseende maatte fassatte.

Syvende Kapitel.

Om Soideemand.

§ 43.

Der skal for alle Hauger og Haugeparter være visse Soideemand, og skal det paahvile